

Rechtsvormen en risicoafdekking bij ondernemen

Bas Schipper
notaris en estate-planner

Starters Event Rabobank

29 oktober 2016
Rabobank te Groenlo

1

Rechtsvorm van een onderneming

In welk juridisch jasje wordt de onderneming gegoten?

- ▶ Rechtsvorm met rechtspersoonlijkheid; het juridische jasje staat los van de ondernemer
- ▶ Rechtsvorm zonder rechtspersoonlijkheid; de ondernemer en het juridische jasje zijn één en dezelfde persoon

2

Rechtsvorm van een onderneming

Rechtsvormen zonder rechtspersoonlijkheid

- ▶ Eenmanszaak
- ▶ Maatschap
- ▶ Vennootschap onder Firma (VOF)
- ▶ Commanditaire Vennootschap (CV)

Rechtsvormen met rechtspersoonlijkheid

- ▶ Besloten Vennootschap
- ▶ Naamloze Vennootschap
- ▶ Coöperatie

3

Wat te behandelen

- ▶ Zomaar wat punten die van belang zijn voor de gemiddelde ondernemer
- ▶ Geen uitputtend verhaal, maar "signaleringsfunctie"
- ▶ Meest voorkomende rechtsvormen

4

Eenmanzaak

- ▶ Onderneming voor eigen rekening en risico van de ondernemer. Ondernemer is in privé aansprakelijk voor schulden.
- ▶ Bij huwelijk of geregistreerd partnerschap kan ook de echtgenoot vermogen kwijtraken als ondernemer schulden heeft. Denk dus aan huwelijksvoorwaarden of partnerschapsvoorwaarden
- ▶ Oprichting kan zonder notaris door inschrijving bij de Kamer van Koophandel

5

Vennootschap onder firma

- ▶ Samenwerkingsovereenkomst tussen verschillende partijen-ondernemers
- ▶ Zij brengen vermogen bijeen om de onderneming te voeren. Dit vermogen wordt in beginsel afgescheiden van privévermogen
- ▶ Privèschuldeisers kunnen geen aanspraak maken op vennootschapsvermogen. Zakelijke schuldeisers kunnen wel aanspraak maken op privevermogen van de vennoot

6

Vennootschap onder firma

- ▶ In de overeenkomst regelen wat er gebeurt bij einde van de vof door bijvoorbeeld overlijden (voortzettingsbedingen of overnamebedingen)
- ▶ Arbeidsongeschiktheid
- ▶ Beperking vertegenwoordiging

Maatschap

- ▶ Lijkt er veel op een VOF, maar vaak minder bekend als onderneming naar de buitenwereld
- ▶ Vaak in familieverhoudingen
- ▶ Ook veel in de agrarische wereld

Besloten Vennootschap

- ▶ Het is geen overeenkomst (zoals VOF, maatschap enz), maar een eigen drager van rechten en plichten
- ▶ Het kapitaal is verdeeld in aandelen, welke aandelen zijn over te dragen aan "derden" indien de andere ondernemers deze niet willen of kunnen overnemen
- ▶ Er is een organisatie. Minimaal
  - Bestuur
  - Vergadering van aandeelhouders

Besloten Vennootschap

- ▶ Aandeelhouder en bestuurder niet aansprakelijk voor schulden van de B.V., tenzij .....
- ▶ Oprichting verplicht door middel van de notaris
- ▶ De door de notaris opgestelde statuten zijn de "gebruiksaanwijzing" van de B.V.
- ▶ Jaarlijks de cijfers van de B.V. bekendmaken via de Kamer van Koophandel

Naamloze Vennootschap

- ▶ Lijkt veel op de B.V., maar aandelen zijn vrij verhandelbaar
- ▶ Meer wettelijke regelingen zoals minimum kapitaal nodig voor oprichting
- ▶ Meer interne vereisten voor de statuten dan bij de B.V.

Eenmanszaak of VOF vs Besloten Vennootschap

- ▶ Besloten vennootschap vaak fiscaal minder aantrekkelijk
- ▶ Fiscale benadeling bij Besloten Vennootschap is naar Inkomstenbelasting voor de directeur-eigenaar ook de Vennootschapsbelasting
- ▶ Privé-aansprakelijkheid ondernemer voor schulden bij een B.V. is er niet als de B.V. netjes heeft gehandeld. Dit tenzij ondernemer in privé heeft meegetekend voor schuld van de B.V. (Privé mee-tekenen vaak vereist door financiers)

Voor bestaande ondernemers

- ▶ Hebt u pensioen in eigen beheer opgebouwd.
- ▶ De overheid wil hier vanaf. Laat u zo spoedig mogelijk informeren. Gevolgen bij laat actie nemen zijn heel groot
- ▶ Gaat niet alleen de ondernemer aan. Ook de echtgenoot heeft een belang zal mee moeten tekenen en dus meebeslissen

13

De notariële volmacht/levenstestament

- ▶ U raakt in coma
- ▶ U begint te dementeren
- ▶ U krijgt een hersenbloeding

Kortom, u bent niet of niet voldoende meer in staat uw wil te verklaren.

En dan?? Wat gebeurt er met je onderneming?

14

En dan??

- ▶ Juridische gevolgen van een beroerte.
- ▶ Wettelijk systeem voor “de oplossing”.
- ▶ Een feitelijk (zeer vaak) betere oplossing.

Juridische gevolgen van wilsonbewaamheid

De volgende voorbeelden zijn *mogelijke* gevolgen. U kunt ze niet van tevoren inschatten.

- U kunt feitelijk niet meer (voldoende) handelen.
- U kunt niet meer (voldoende) uw wil verklaren.
- U bent niet meer mobiel.

Kortom: u kunt niet meer (voldoende) gedaan krijgen wat u wilt.

Wat denkt men in de praktijk?

Man en vrouw zijn één, dus mijn echtgenoot kan wel voor me beslissen en/of handelen.

We zijn in gemeenschap van goederen getrouwd, dus wat van mij is, is ook van mijn echtgenoot. Hij of zij kan wel beslissen.

Mijn kinderen regelen het wel voor mij.

17

Helaas

- ▶ Hoewel u getrouwd bent, hebt u ieder een eigen vermogen.
- ▶ Bij gemeenschap van goederen is dat de helft van het totale vermogen.
- ▶ Uw echtgenoot mag over uw helft niet beslissen, althans niet zonder controle.
- ▶ Ook uw kinderen mogen niet zomaar over uw vermogen beschikken.

18

Wettelijk systeem voor “de oplossing”

- ▶ U moet (een gedeelte van) het vermogen van uw echtgenoot onder bewind of onder curatele stellen.
- ▶ De kantonrechter “controleert” dan of u op een juiste manier omgaat met het vermogen van uw echtgenoot die daarover zelf niet meer kan beslissen.

“Nadelen” wettelijke oplossing

- ▶ Jaarlijks bent u rekening en verantwoording schuldig aan de kantonrechter:
  - u moet dus een boekhouding gaan bijhouden
  - veel moeite en rompslomp
  - (wellicht) kosten
  - emotionele druk
- ▶ Gemeenschap van goederen; ook verantwoording over eigen uitgaven, omdat die het vermogen van echtgenoot raken.

Bij eigen woning

- ▶ In verband met verzorging van uw partner wilt u kleiner of gelijkvloers gaan wonen. U kunt dit niet meer zonder de kantonrechter beslissen.
- ▶ Hypotheek aanpassen zonder kantonrechter is onmogelijk.
- ▶ Kantonrechter wil taxatierapport (soms twee rapporten) met alle kosten van dien.
- ▶ Kantonrechter geeft over het algemeen niet zomaar toestemming tot verkoop onder taxatieprijs.

Bij "grote" uitgaven

- ▶ Alle uitgaven boven € 1.500,-- moet u tevoren aanvragen bij de kantonrechter.
- ▶ **Schenken** o.a. ter voorkoming van de eigen bijdrage **WLZ** (vroeger AWBZ) aan bijvoorbeeld kinderen gaat (behoudens uitzondering) niet meer. Besparing erfbelasting wordt ingeperkt en u bent wellicht een hogere zorgbijdrage verschuldigd.

Bij “grote” uitgaven

- ▶ De kantonrechter zal niet elke ondernemersuitgave boven € 1.500,-- willen goedkeuren en stelt daarom een tijdelijke bestuurder aan.
- ▶ Vaak hoge kosten voor deze bestuurder.
- ▶ Veel onderneming kunnen dit financieel niet trekken

Kortom

- De kantonrechter controleert. Het idee is goed, maar feitelijk levert het veel rompslomp op.
- U bent uw vrijheid kwijt.
- Geen “baas” meer over eigen vermogen.

Een betere oplossing

- ▶ Het levenstestament of
- ▶ De notariële volmacht:
  - beperkte volmacht
  - algehele volmacht

25

Notariële volmacht

- ▶ U bepaalt wie uw zaken regelt op het moment dat u dat zelf niet meer kunt.
Vaak:
  - de echtgenoot/partner
  - opvolgend; de kinderen
- ▶ Ook iemand anders te benoemen of voor onderdelen te benoemen. Echtgenoot/partner voor privézaken en een derde voor de ondernemersbeslissingen.

26

Notariële volmacht

Risico

De gevolmachtigde kan handelen zonder uw goedkeuring.

Hoe regelt u de controle:

- artsenverklaring?
- beperkte duur?

Ook de controles moeten worden ingekleed en situaties veranderen

27

Levenstestament

De notariële volmacht in meer uitgebreide vorm. Wensen opnemen omtrent o.a.:

- ▶ gezondheid/behandeling/behandelverbod
- ▶ uitgebreide controles op verschillende soorten vermogen
- ▶ extra wensen

Meer nauwkeurig, maar (dus) ook meer aan wijzigingen onderhevig. Dat kost altijd geld.

28

Bedankt voor uw aandacht!

Vragen?

Zilverlinde 3
Postbus 74
7130 AB Lichtenvoorde
tel: (0544) 37 38 75
fax: (0544) 37 69 81

Email: info@keistadnotarissen.nl